

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

*Кую, кую, чобіток,
Подай, (ім'я дитини), молоток!
(Дитина, яку називаю, подає іграшковий молоток.)
Не подаси молоток -
Не підкую чобіток.*

Після цих слів пропоную дитині принести свій другий черевичок, чобіток або туфельку. Під час такої гри-забавлянки діти краще запам'ятовують своє взуття, одяг.

Ознайомлюючи дітей з домашніми тваринами, використовую колискову «Котику біленький, котику сіренький»: <https://www.youtube.com/watch?v=-ncplu0byXE>. віршик «Киця Мура, де ти була?»: <https://www.youtube.com/watch?v=heXjyFDqxrU>. Діти із задоволенням слухають та відтворюють зміст окремими фразами.

Часто пропоную батькам завдання додому: довчити забавлянку, колискову тощо. Матеріали для «домашньої роботи» розміщую у батьківському куточку.

Розповідання українських народних казок — це знайомство дітей з побутом та життям нашого народу.

Для цього використовую ілюстративні матеріали, шапочки для казкових героїв та різні види театру. Під час повторних розповідань намагаюсь залучати до цього процесу дітей. Тим самим спонукаю дітей до розмови та розвиваю артистичні здібності. Особливо дітям подобається співпраця з вихователем під час такої театралізованої діяльності. Завдяки такій співпраці ми вчимося спілкуватися, розвиваємо мовлення.

Я розумію, що передати емоції, позитивний стан дітей під час занять, прогулянок, в повсякденному житті в момент використання усної народної творчості неможливо. Але ефект від цього використання є неоціненним. Адже діти з раннього віку через усну народну творчість заглиблюються у красу українського слова, співу та закохуються у світ, в якому живуть. ■

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

ВИКОРИСТАННЯ СЕНСОРНИХ КНИГ ТА КИЛИМКІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ РОЗУМОВИХ, ТВОРЧИХ ТА МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Леся МАЦЕПЛЮК,
музичний керівник Хмельницького закладу
дошкільної освіти № 5 «Соловейко»
Хмельницької міської ради

Тетяна ШВИДЮК,
вихователь Хмельницького закладу
дошкільної освіти № 5 «Соловейко»
Хмельницької міської ради

У дошкільному віці все, що оточує дитину є важливим. У цей період дитина поглинає багато інформації, яка розвиває, навчає та виховує і впливає на все подальше життя. Завдання вихователя та педагогів, які працюють з дітьми дошкільного віку, - максимально правильно, цікаво та корисно подати дітям інформацію, яка вплине на їх подальший розвиток, творчість та інтелект. Саме для цього доцільно використовувати у своїй роботі **сенсорні**

книги та килимки, які захоплять дитину своєю яскравістю та різноманітністю. Вони є доступними, безпечними, екологічними, цікавими, розвиваючими. Їх можна використовувати у будь-якій віковій групі, у будь-якому виді діяльності. Як вихователь, так і музичний керівник, логопед, інструктор з фізичного виховання чи психолог можуть користуватись сенсорними книгами та килимками на заняттях, розвиваючи в дітей

розумові, творчі та музичні здібності, допомагають покращити сприймання та розуміння навколишнього світу.

Сенсорний розвиток дитини – це розвиток її відчуттів і сприймань, формування уявлень про зовнішні властивості предметів: їх колір, форму, розмір, положення у просторі. Він становить фундамент її розумового розвитку. Чуттєве пізнання має дуже важливе значення у дошкільному дитинстві, яке є найбільш сприятливим періодом формування та вдосконалення діяльності органів чуттів, нагромадження уявлень про навколишній світ.

Сенсорні книги та килимки - це унікальний навчальний простір, що допомагає познайомити дитину з основними кольорами, різними тваринами і рослинами. Досліджувати таке яскраве полотно можна дуже довго. Дитина кожен раз буде знаходити на ньому нові цікаві деталі: це стимулює допитливість, концентрацію уваги, пам'ять і уяву. Завдяки таким килимкам можна отримати знання про транспорт, форми, овочі, фрукти, тварини, предмети, цифри та літери, завдяки чому малюк зможе дослідити світ в ненав'язливій ігровій формі. Під час сенсорних ігор з цими книгами розвиваються органи чуття дитини - в першу чергу зір, слух і дотик, а також в деякій мірі нюх і смак.

Якихось обмежень для використання сенсорних килимків немає, вони можуть використовуватись на землі, на столі, можуть бути куплені чи виготовлені власноруч, музичні, корекційні, м'які, яскраві та цікаві.

Використання сенсорних килимків – це чудовий спосіб зняти стрес, зосередитися і розвинути дрібну моторику. Ідеально підходить для занять в групі, музичному залі, фізкультурному залі або вдома. Килимок особливо корисним є для дітей з ООП та дітей з високим рівнем тривожності.

НА ГОСТИНИ ДО БАБУСИ

(комплексне заняття музичного керівника та вихователя для дітей молодшої групи)

Мета. Продовжувати фіксувати увагу дітей на формі предметів, навчати їх простих прийомів встановлення схожості і відмінності однорідних предметів, зіставляти форму предметів зі зразком; вчити розрізняти і називати кольори, порівнювати предмети по величині,

розрізняти форму. Розвивати логічне мислення, асоціативне мислення, вміння концентрації уваги, дрібну моторику, спостережливість, уважність, пам'ять. Виховувати злагожденість дій, акуратність, зацікавленість процесом пізнання.

Вихователь.

Треба дружно привітатись: Добрий день!

Гучно, весело сказати: Добрий день!

Вліво-вправо повернутись, лагідно посміхнутись.

Добрый день! Добрый день!

Що ж, мої малята, рада вас вітати...

Чи любите ви маму і тата?

А бабусю й дідуся? (відповіді дітей)

Давайте у гості до них завітаємо.

Щастя і радості їм побажаємо,

Цікаві пригоди чекають на нас,

Тож транспорт цікавий нам вибрати час.

- Пригадаймо, які види транспорту ми знаємо... Для цього переглянемо відеоролик:

<https://www.youtube.com/watch?v=0I2u->

rPSbj4

Дидактична гра з сенсорною книгою

«Транспорт»

Дітям пропонується сенсорна книга, де до певного виду транспорту є картинки на липучках, які потрібно розмістити до того чи іншого виду транспорту. (Наприклад, корабель – до водного, літак – до повітряного, потяг – наземний). Також має місце сенсорна книга з видами транспорту, де діти складають авто чи потяг з частин в одне ціле.

Програмові завдання: формувати вміння дітей складати предмети одного виду; продовжувати вчити добирати предмети за однієї ознакою, бачити зайве, вибирати з декількох можливих, розвивати мислення, дрібну моторику пальців рук, виховувати бажання брати активну участь у грі.

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Вихователь. Діти, які ви молодці, виконали усі завдання. Тож на якому виді транспорту ми можемо поїхати до бабусі в гості у село? (відповіді дітей). А чому не літаком? А чому не пароплавом? (відповіді дітей)

Музичний керівник. Що ж, малята, заплющіть оченята, уважно слухайте звуки і спробуйте відгадати, що за транспорт звучить.

Музична гра
«Що за транспорт звучить?»

Дітям пропонується послухати звук автомобіля, потяга, гвинтокрила чи іншого транспорту, а вони на слух відгадують, що за транспорт звучить.

Програмові завдання: розвивати образне мислення, музичний слух, креативність.

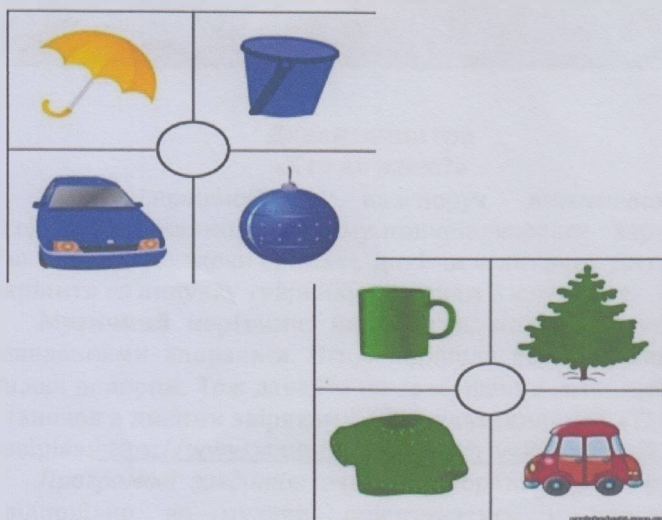
Вихователь. Отже, вирушаємо в подорож (звучить звук автомобіля).

Музичний керівник. А щоб веселіше нам було подорожувати, то ми з веселкою будемо пісеньку співати: https://www.youtube.com/watch?v=X6PvHZz8_pY

Вихователь. Настав час пригадати кольори. Будемо грати цікаву гру.

Дидактична гра з сенсорною книгою
«Що зайве?»

Дітям пропонується сенсорна книга, у якій вони мають дібрати картинки одного кольору або ж відкинути зайву картинку, яка не відповідає визначеному кольору. (Також цю гру можна проводити з вивченням форм)

Програмові завдання. Вчити дітей розрізняти геометричні фігури; сприймати предмет, що складається з частин; розрізняти і називати кольори, класифікувати та групувати за певною ознакою; навчати їх простих прийомів встановлення схожості і відмінності однорідних предметів, зіставляти форму предметів зі зразком; розвивати увагу, пам'ять, дрібні м'язи пальців

рук. Виховувати спостережливість, бажання виконувати завдання.

Музичний керівник: Ось ми і приїхали до бабусі. А в бабусі на городі гори смаколиків та вітамінів. Є і овочі, і фрукти, усе гарненьке та смачне. Перегляньмо ролик, потанцюємо та поспіваємо про користь овочів та фруктів (Пісенька про овочі: <https://www.youtube.com/watch?v=z0hXoXW8N4>)

Вихователь. Що ж, а тепер час настав погратись у яскраву та цікаву гру: складемо з частинок цілий фрукт чи овоч. Будьте уважні!

Дидактична гра

«Знайди частинки цілого: овочі, фрукти»

Дітям пропонуємо сенсорну книгу з частинками овочів та фруктів, а вони мають розпізнати та скласти ціле.

Програмові завдання: закріплювати знання дітей про овочі та фрукти; вправляти в умінні впізнавати частини та співвідносити їх цілим овочем чи фруктом.

Музичний керівник: У бабусиному дворі є багато тваринок. Справжня весела ферма. Пропоную відпочити та виконати фізкультхвилинку зі свійськими тваринками. (Фізкультхвилинка «Весела ферма»: <https://www.youtube.com/watch?v=Ss9CyDL9iwc>)

Програмові завдання: закріплювати знання дітей про свійських тварин, розвивати координацію рухів, вміння слухати, підспівувати.

Вихователь. Пригадаймо, чим харчуються тварини?

Дидактична гра

«Хто чим харчується?»

Дітям пропонується сенсорна книга, де дитина має підібрати тваринку і відповідно визначити, чим вона харчується.

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Програмові завдання: закріплювати знання дітей про тварин, спосіб їхнього життя та харчування, розвивати мислення, дрібну моторику пальців.

Вихователь. Тваринки, які живуть у бабусі, – це свійські тваринки. А яких ще тварин ви знаєте? (відповіді дітей). Так, є ще тварини дикі та екзотичні. У мене є цікавий сенсорний килимок, з яким ми зараз пограємось та дізнаємось, де яка тваринка живе.

**Дидактична гра
«Хто де живе?»**

Дітям пропонується власноруч виготовлений сенсорний килимок, на якому прикріплюються тварини за певною ознакою: свійські, дикі чи екзотичні. Дитина кріпить на липучку тваринку за місцем її існування.

Музичний керівник: Ви, малята, молодці, з усіма завданнями впоралися. Ось і підійшла до завершення наша подорож. Тож давайте на завершення затанцюємо таночок з дикими звірятами. (Фізкультхвилинка «Танок звірів»): <https://www.youtube.com/watch?v=FGym8pp8tIO>

Програмові завдання: вчити підпорядковувати рухи відповідно до музики, орієнтуватись у просторі, закріплювати знання дітей про диких тварин.

При підготовці заняття використано матеріал з електронних джерел:

- <https://vseosvita.ua/library/didakticna-gra-na-temu-geometricni-figuri-316761.html>
- <https://vseosvita.ua/library/didakticna-gra-znaidi-castini-cilogo-ovoci-i-frukti-325011.html>
- <https://vseosvita.ua/library/didakticna-gra-ovoci-ta-frukti-194562.html>
- <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-sensorika-ce-434913.html>
- <https://naurok.com.ua/sensorniy-rozvitok-yak-vazhliva-skladova-formuvannya-asabistosti-ditini-204818.html>
- <https://naurok.com.ua/dosvid-roboti-metodichni-rekomendaci-sensorniy-rozvitok-ditev-doshkilnogo-viku-v-navkolishnomu-seredovischi-403576.html>
- <https://www.youtube.com/watch?v=QI2u-rPSHj4>
- https://www.youtube.com/watch?v=X6PyHZz8_pY
- <https://www.youtube.com/watch?v=-z0hXoXW8N4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Ss9CvDL9iwc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=FGym8pp8tIO>

Список використаних джерел:

- Базовий компонент дошкільної освіти : стандарт дошкільної освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.05.2012 р. № 615.
- Дитина: освітня програма для дітей від 2 до 7 років [наук.кер. В.Огнев'юк]. К., 2020. – 440 с.
- Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія (курс лекцій і практикум): Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський, ПП Буйницький О.А., 2006. – 320 с.
- Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2008. – 432 с. (Альма-матер).